Täysistunto

Torstai 24.5.2018 klo 16.02—19.12

6. Lakialoite laiksi rikoslain 11 luvun 10 §:n muuttamisesta

Lakialoite LA 15/2018 vp Laura Huhtasaari ps ym.

Lähetekeskustelu

Toinen varapuhemies Tuula Haatainen: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 6. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään lakivaliokuntaan.

Keskustelu

17.46 **Laura Huhtasaari ps** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Perussuomalaiset kannattavat sananvapautta. Sananvapaus on yhteiskunnallisen vapauden ja tasa-arvon perusta. Ilmaisuvapauden kaventamiseen on aina suhtauduttava erityisellä varovaisuudella, ja ratkaisut on tehtävä vain sellaiseen viestintään, jossa uhataan ihmisyksilön terveyttä tai vapautta, panetellaan tavalla, joka täyttää kunnianloukkauksen tunnusmerkit.

Ihmisoikeustuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan sananvapaus on eräs demokraattisen yhteiskunnan keskeisistä perustoista, eräs sen edistyksen ja jokaisen yksilön kehityksen perusedellytyksistä. Ihmisoikeussopimuksen 10 artiklan mukaan sananvapaus ei koske pelkästään sellaisia tietoja ja ajatuksia, joihin suhtaudutaan myötämielisesti tai joita pidetään vaarattomina tai yhdentekevinä, vaan myös sellaisia, jotka loukkaavat, järkyttävät ja häiritsevät.

Sananvapauden sijaan on alettu korostaa sananvastuuta ja oikeuslaitoksissa sovelletaan pykälää ”Kiihottaminen kansanryhmää vastaan” hyvin tulkinnanvaraisesti kuten myös uskonrauhanrikkomispykälää. Kristinusko tosin ei ole oikeuskäytännössä saanut samanlaista lainsuojaa kuin eräät vähemmistöuskonnot ja kansallisuudet. Tämänhän me nyt kaikki tiedämme, että Jeesusta saa pilkata mutta Muhammedia ei.

Perussuomalaiset vaativat kiihotus- ja uskonrauhapykälien järkeistämistä, mutta tämä lakialoite nyt koskee tätä kiihottamista kansanryhmää vastaan. Mutta yleisesti me haluamme asettaa kaikki yhdenvertaiselle tasolle, ja sen takia tämä keskustelu on äärimmäisen tärkeä. Me haluamme siten, että kaikki ryhmät ja uskonnot ovat lain edessä samanarvoisia. Yhteiskunnallisen koheesion säilyttämisen kannalta on vakava virhe nostaa vähemmistöt ja erityisesti islam lain silmissä suosituimmuusasemaan niin kutsutuissa sananvapausrikoksissa.

Vihapuhe-termin käyttö poliittisena lyömäaseena on kiihtynyt ennennäkemättömiin mittasuhteisiin Suomessa. Erityisesti perussuomalaisten ylläpitämää kriittistä maahanmuutto- ja EU-poliittista keskustelua on pyritty maamme valtapuolueiden ja sen tukeman konsensusmedian toimesta suitsimaan heittämällä ilmaan jatkuvasti vihapuhesyytöksiä. Maahanmuutto- ja EU-vastaisuus mutta ei pelkästään se vaan myös tämä sukupuolineutraalisuus on nyt asia, mikä ei tällä hetkellä sovi hegemonian maailmankuvaan, ja aina kun

joku asia ei sovi maailmankuvaan, niin ensin tulee vihapuhesyytökset ja sitten vielä lainsäädännöllä lähdetään kiristämään, jotta saisimme kontrolloitua ja sensuroitua sellaista puhetta, mitä ei haluta kuulla.

Sosiaalisen median läpilyönti on edistänyt Suomessa niiden henkilöiden mielipidevaikuttamista, jotka eivät ole saaneet ääntään kuuluviin perinteisessä mediassa, tai perinteinen mediahan, jos se päästää esimerkiksi edustaja Immosen ääneen, sitten muistaa kertoa yleisölle, mitä tulee ajatella Immosen ajatuksista, sen sijaan, että antaisi yleisön itse ratkaista, että mitä mieltä on. Erityisesti vallitsevaa järjestelmää kritisoivat konservatiiviset ja kansallismieliset toimijat ovat pystyneet some-alustojen kautta viestimään suoraan kohderyhmilleen, ilman valtamedioiden suodatusta, mikä on ollut valtava voitto Suomen demokratialle ja kansalaiskeskustelulle. Mutta mitäs nyt tapahtuu? Viime aikoina myös tätä somea on haluttu rajoittaa. Esimerkiksi eräät EU-maat, kuten Saksa ja Ranska, ovat kiristäneet otettaan sosiaalisista medioista säätämällä ankaria uhkasakkoja näiden palvelujen tarjoajille, mikäli ne eivät poista tietynlaisia sisältöjä alustoiltaan määräajassa.

Euroopan komissio on myös valmis esittämään unionitason lainsäädäntöä, johon sisältyisi esimerkiksi vaatimus somessa esiintyvien uutisten luotettavuuden arvioinnista. Tarkoittaako tämä sitä, että komissio kohta kertoo, mitä komissiosta saa kirjoittaa?

Tämä kiristyy koko ajan. Meillä ei ole vapautta, jos meillä ei ole sananvapautta. Ja rikoslain 11 luvun 10 § onkin syytä rajata niin, että rangaistavaksi jäävät rikollisella teolla uhkaaminen ja tällaiseen tekoon yllyttäminen. Ei mielipiderikollisuutta tule edistää.

17.51 **Olli Immonen ps:** Arvoisa puhemies! Sanotaan, että ilman sananvapautta ei ole demokratiaa eikä ilman demokratiaa ole sananvapautta. Tämä on hyvin sanottu, ja näenkin, että juuri tästä tässä käsittelyssä olevassa edustaja Huhtasaaren lakialoitteessa on pohjimmiltaan kysymys. Edustaja Huhtasaari ja perussuomalaiset yleisesti ovat vahvasti sananvapauden puolella. Sanan, ajatuksen ja omantunnon vapaudet ovat jo itsessään arvokkaita, mutta erityinen painoarvo niillä on tasapainoisen kansalaisyhteiskunnan kehityksen kannalta. Täytyy ymmärtää, että sananvapauden perusteeton rajoittaminen johtaa helposti kansalaisten katkeroitumiseen ja turhautumiseen vaikuttaen siten myös kansalaisten luottamukseen kansanvaltaa kohtaan. Tiettyjen mielipiteiden rajoittaminen johtaa helposti myös kansalaisten vastakkainasettelun lisääntymiseen ja kansan kahtiajakautumiseen.

Arvoisa puhemies! Kun tarkastellaan nykyistä rikoslain muotoilua, kyseisen lainpykälän tekee ongelmalliseksi erityisesti kohta, jossa todetaan, että kiihottamiseen kansanryhmää vastaan syyllistyy se, joka ”asettaa yleisön saataville tai muutoin yleisön keskuuteen levittää tai pitää yleisön saatavilla tiedon, mielipiteen tai muun viestin, jossa uhataan, panetellaan tai solvataan jotakin ryhmää”. Tämä kohta on erittäin ongelmallinen, sillä se kattaa myös sananvapauden piiriin kuuluvia provosoivia mielipiteitä. Lain lavean tulkinnan vuoksi se käytännössä tekee rikollisiksi kaikki kansanryhmiä koskevat kriittiseen sävyyn julkituodut näkemykset ja mielipiteet, myös silloin, kun ne perustuvat esimerkiksi tilastotietoon tai muuhun faktatietoon.

Ongelmana nykyisen lainsäädännön kohdalla on se, ettemme tarkkaan tiedä, missä sananvapauden rajat todellisuudessa kulkevat eli mitä kriittistä Suomessa voi lausua esimerkiksi maahanmuutosta tai maahanmuuttajista joutumatta siitä rikosoikeudelliseen vastuuseen. Kysymys siis kuuluu: missä kulkee sallitun ja ei-sallitun puheen raja? Luulen, että kukaan tässä salissa ei pysty sitä rajaa osoittamaan. Sitä rajaa ei ole lainsäädännössä eikä missään muuallakaan meille osoitettu. Tilanne on periaatteessa sama kuin jos liikenne-

säännöissä kiellettäisiin ylinopeuden ajaminen mutta liikennemerkit puuttuisivat teidenvarsilta eikä kukaan tietäisi, missä kulkee sallitun nopeuden raja. Koska kukaan ei tiedä, missä sallitun ja ei-sallitun puheen raja kulkee, vähentää se ihmisten uskallusta ja halua osallistua esimerkiksi kriittiseen maahanmuuttokeskusteluun. Tämä taas on sananvapauden ja kansanvallan toteutumisen kannalta erittäin ikävä asia.

Arvoisa puhemies! Yhteiskuntamme eliitillä on jo vuosikymmenien ajan ollut pyrkimys asettaa tiettyjä uskontoja ja niiden edustajia erityissuojelun ja suosinnan kohteeksi. Kuten olemme saaneet nähdä, oikeuslaitoksemme pääsääntöisesti rankaisee kiihottamisesta kansanryhmää vastaan vain sellaisia henkilöitä, joiden kritiikki kohdistuu kyseisiä erityisasemaan nostettuja väestöryhmiä, kuten esimerkiksi islaminuskoisia, kohtaan. Kantasuomalaisten ja maamme enemmistöuskonnon edustajien jopa suoranainen herjaaminen sitä vastoin on yleisesti täysin hyväksyttyä, eikä siitä ole ollut tapana jakaa rangaistuksia. Mikään asia maailmassa ei saa olla niin pyhä, etteikö sitä saisi asettaa kriittisen julkisen tarkastelun kohteeksi. Emme saa uhrata sananvapautta poliittisen korrektiuden alttarilla. Sananvapauden oikeutetut rajoitukset, eli suoja kunnianloukkauksilta sekä henkeen ja terveyteen kohdistuvilta uhkauksilta, ovat täysin perusteltuja, mutta mitään muita rajoituksia ei lainsäädäntöön sananvapauden suhteen tarvita.

Arvoisa puhemies! Laaja sananvapaus kuuluu länsimaiseen vapauteen ja demokratiaan. Sananvapauden vaaliminen on tärkeä yhteiskunnallinen arvo, johon ei tule kajota enempää kuin on välttämätöntä ottaen huomioon sananvapauden merkitys kansanvaltaisessa oikeusvaltiossa.

Arvoisa puhemies! Edellä mainitsemaani viitaten kannatan lämpimästi tätä edustaja Huhtasaaren tekemää lakialoitetta.

17.57 **Jani Mäkelä ps:** Arvoisa puhemies! Tämä sananvapautta puoltava aloite on hyvin kannatettava niistä syistä, jotka jo aiemmissa puheenvuoroissa hyvin tulivatkin esille. Tämän lainmuutoksen tarve on ilmeinen, koska nykyistä lainsäädäntöä käytännössä sovelletaan ihmisten vaientamiseen ja poliisin sekä viranomaisen tulkinnat laista ovat pahimmassa tapauksessa jopa poliittisia. Se, että nämä tulkinnat ovat poliittisia, saattoi valitettavasti olla jopa lain alkuperäisten säätäjien tarkoituksena. Nyt kun tutkitaan alkuperäistä lakiesitystä, kun tämä laki säädettiin lakivaliokunnassa vuonna 93 — myöhemmin presidenttinäkin toimineen Tarja Halosen johdolla, sivumennen sanottuna — niin se oli aika suurelta osin samansisältöinen kuin tämä edustaja Huhtasaaren tekemä lakialoite. Eli alkuperäisessä lakiesityksessä esitettiin tällaista järkevää sanamuotoa, helposti ymmärrettävää, että ”ei saa uhata rikoksella tai väkivallalla erilaisia kansanryhmiä”, mutta lakivaliokunta silloin muutti lain tähän muotoon, joka se on nyt, eli ”uhata, panetella tai solvata”. Uhkaamisen kriminalisoinnin me kaikki ymmärrämme, mutta nämä ”panetteleminen” ja ”solvaaminen” ovat nyt ne termit, mitkä tässä asiassa aiheuttavat ongelman.

Ja nämä kolme keskeisintä ongelmaa nykyisessä laissa oikeusturvan ja lainsäädännön tason kannalta ovat mielestäni seuraavat:

Ensimmäinen ongelma on lainsäädännön mielivaltaisuus ja epäselvyys. Kansalaisen täytyy yhteiskunnassa toimiessaan pystyä tietämään, noudattaako hän lakia vai rikkooko hän lakia. Nyt näin ei ole. Kansalainen ei tiedä erilaisia asioita eri kansanryhmistä sanoessaan, noudattaako hän vai rikkooko hän tätä lakia. Vasta oikeuskäytäntö selvittää, missä tässä asiassa mennään. Tämä on yleisesti ottaen lainsäädännössä huono piirre, josta pitäisi pyrkiä eroon.

Toinen ongelma on se, että kriminalisoidaan loukkaaminen. Ei loukkaamista tai loukkaantumisen tunnetta pidä kriminalisoida. Ei voi olla niin, että kun joku loukkaantuu, niin sitten yhteiskunta tuomitsee siitä tämän väitetyn loukkaajan. Siinä pitää olla objektiiviset perusteet. Eli ei voi olla niin, että sananvapaus koskee pelkästään hyväksyttyjä ja sallittuja mielipiteitä. Emmehän me elä missään Neuvostoliitossa.

Kolmas ongelma tässä lainsäädännössä nykyisellään on se, että myös totuuden puhuminen voi olla kriminalisoitua. Kunnianloukkauksen, ollakseen rikos, täytyy olla valheellinen väite. Täytyy esittää valheellinen väite jostain toisesta henkilöstä, että voidaan tuomita kunnianloukkauksesta, mutta kiihottamisesta kansanryhmää vastaan voidaan tuomita täysin totta puhuva henkilö. Miten voi olla niin, että länsimaisessa oikeusvaltiossa voidaan tuomita toden puhuja noin teoriassa kahden vuoden ehdottomaan vankeuteen tästä totuuden puhumisesta?

Arvoisa puhemies! Kaikki nämä kolme oikeusvaltion epäkohtaa korjaantuisivat tällä lakialoitteella. Odotankin siis eduskunnan tämän hyväksyvän pikimmiten.

18.00 **Jari Ronkainen ps:** Arvoisa herra puhemies! Edustaja Huhtasaaren aloite ja sen sisältämä tarkennus rikoslakiin on ehdottoman kannatettava. Uhkaaminen ja yllyttäminen rikollisiin tekoihin on aiheestakin tuomittavaa. Kiihottaminen kansanryhmää vastaan on kuitenkin nykyisellään niin tulkinnanvarainen laki, että mielipiteen esittäjä ei voi ennakkoon tietää, rikkooko hän sitä vai ei. Miten voi olla, että henkilö on tuomittu ennen kuin kukaan edes ilmoittautuu kiihottuneeksi? Lakia on tulkittu myös siten mielivaltaisesti, että samasta teosta voidaan tuomita tai jättää tuomitsematta riippuen täysin henkilöstä, joka mielipiteen esittää. Tällainen tulkinnanvaraisuus on omiaan tukahduttamaan herkistä aiheista käytävää keskustelua. Missä siis kulkee sananvapauden raja?

Jos kritiikin esittäminen johtaa raastupaan, niin pahimmassa tapauksessa emme enää uskalla olla eri mieltä harjoitetun politiikan tai uskonnollisten näkemysten kanssa. Ja kun avoin keskustelu tukahdutetaan, itse ongelmat vain pahenevat.

Lain esitöiden mukaan pykälällä suojellaan ainoastaan vähemmistöryhmiä. Tuomioistuinten tulkinnat tukevat tätä ajatusta. Laki ei siis ole yleinen, niin kuin rikoslain kuuluisi olla. Esimerkiksi kaikki varkaat saavat jonkinlaisen seuraamuksen eikä siihen syyllistyminen edellytä mihinkään ryhmään kuulumista. Miksi siis tässäkään tapauksessa lain tulisi toimia vain yhteen suuntaan? Usein kritisoiduimmat poliittiset aatteet ja uskonnot ovat juuri niitä, jotka itse levittävät ajatuksia muiden ihmisryhmien yli- tai alivertaisuudesta.

Arvoisa puhemies! YK:n ihmisoikeuksien yleismaailmallisen julistuksen 19 artikla kuuluu näin: ”Jokaisella on oikeus mielipiteen- ja sananvapauteen; tähän sisältyy oikeus häiritsemättä pitää mielipiteensä sekä oikeus rajoista riippumatta hankkia, vastaanottaa ja levittää tietoja kaikkien tiedotusvälineiden kautta.” Julistuksen 30 artikla sanoo: ”Mitään tässä julistuksessa ei saa tulkita niin, että valtio, ryhmä tai yksityinen henkilö voi sen perusteella katsoa oikeudekseen tehdä sellaista, mikä voisi hävittää tässä määriteltyjä oikeuksia ja vapauksia.”

Sananvapaus on yksi perusoikeuksista ja sellaisista pilareista, joille koko meidän länsimainen yhteiskunta on rakentunut. Epäoikeudenmukaisen yhteiskuntajärjestyksen ensimmäisenä tunnusmerkkinä on usein sananvapauden puuttuminen. Senkaltainen pohjoiskorealainen sananvapaus, jossa mitä vain voi sanoa mistä vain mutta seuraukset tulee kärsiä, on tuskin sananvapautta ollenkaan.

Edellä mainituin perustein kannatan edustaja Huhtasaaren tekemää lakialoitetta.

18.04 **Ritva Elomaa ps:** Arvoisa puhemies! Perussuomalaiset puolustavat sananvapautta, se on nähtävissä ja kuultavissa myös tällä hetkellä täällä istuntosalissa.

Sananvapaus on tärkeä asia demokratian toteutumisen kannalta. Ajan henki on valitettavasti kuitenkin se, ettei kaikista asioista saa keskustella avoimesti julkisuudessa, vaikka ne olisivat tärkeitäkin yhteiskunnallisia teemoja.

Keskustelun on aina oltava asialinjalla, ei siitä ole kahta sanaa. Silti kaikista ongelmista on voitava puhua. Ei voi olla vain yhtä yleisesti hyväksyttyä totuutta, jota vahvistaa vastakkaista näkökulmaa edustavien tahojen keskustelujen poissulkeminen ilman perusteluja, jotka eivät onnu.

Pykälä ”Kiihottaminen kansanryhmää vastaan” on kyllä ihan perusteltu, sillä sen tarkoitus on kitkeä asiatonta viestintää, mikä on hyvä asia. Sananvapauden näkökulmasta pykälä on ongelmallinen, koska se jättää liikaa harkinnanvaraa oikeuslaitoksen mielivaltaiselle tulkinnalle, miten sitä milloinkin sovelletaan. Julkiseen keskusteluun osallistuvilla tahoilla tulisi aina olla mahdollisuus kohtuullisella vaivannäöllä selvittää, mitä voi puhua ja mitä ei voi. ”Kiihottaminen kansanryhmää vastaan” on pykälä, jonka käytännön soveltaminen ei aukea tavalliselle ihmiselle kovinkaan helposti.

Edustaja Huhtasaaren lakialoite on kannatettava sananvapauden ja keskustelun pelisääntöjen kirkastamisen perusteella. Esimerkiksi maahanmuuton ongelmista on voitava puhua avoimemmin, eikä sananvapautta rajoittamalla saa edesauttaa yhteiskunnallisten ongelmien lakaisemista maton alle. Ihmisillä tulee olla oikeus esittää mielipiteensä, koska sananvapaus on keskeinen perusoikeus, joka pitää turvata. — Kiitos.

18.07 **Ville Tavio ps:** Arvoisa puhemies! Maailman ja yhteiskuntien historiassa on tyypillistä, että valtaeliitin vastainen oppositio pyritään hiljentämään tavalla tai toisella. Kansan hiljentämistä on tapahtunut eri ajanjaksoina eri keinoin, sivistyneesti tai vähemmän sivistyneesti. Sivistynyttä se ei kuitenkaan koskaan ole. Kansan mielipiteitä voidaan pyrkiä vaientamaan joko väkivallan uhalla, rangaistuksen uhalla, esimerkiksi vankilatuomiolla, tai sosiaalisella vaikuttamisella ja sosiaalisen vaikuttamisen keinoin, joilla vallanpitäjä voi pyrkiä ohjaamaan ihmisten valtavirtaa. Länsimaissa viime vuosina on syntynyt tämä uusi keino rajoittaa opposition sananvapautta, ja se on vihapuhe-termi. Sillä pyritään estämään keskustelua vallanpitäjille epämieluisista aiheista.

Edustaja Huhtasaaren tavoin pidän huolestuttavana myös koko EU:ssa vallitsevaa suuntaa, jossa komissio on esittänyt, että EU-rahoitus tulisi sitoa arvopohjaan. Tällöin puututaan kansallisvaltioiden demokraattisiin päätöksiin. Perussuomalaisten mielestä kansallisvaltioiden tulee olla itsenäisiä. On hyvin valitettavaa, että Sipilän istuva hallitus on kannattanut lähtökohtaisesti tätä komission esitystä. Sipilän hallitus on ilmaissut Brysseliin kannatuksensa tälle. [Olli Immonen: Ei yllätä!]

Täällä edustaja Mäkelä aiemmin kertoi jo taustaa, ja ajattelin syventää sitä nopeasti. Nimittäin kun tämä pykälä kiihottamisesta kansanryhmää vastaan laadittiin, lakivaliokunta perusteli mietinnössään, miksi tämä tiukennus haluttiin tehdä. Tämä kohta on aika lyhyt, niin päätin lukea sen täällä. Tämä on siis lakivaliokunnan mietintö numero 22 vuodelta 94:

”Hallituksen esityksessä olevalla rangaistussäännöksellä on tiukemmat soveltamisedellytykset kuin voimassa olevassa laissa. Ehdotetun säännöksen mukaan tekoa voitaisiin pitää kiihottamisena kansanryhmää vastaan vain, jos se omiaan aiheuttamaan ryhmään kohdistuvaa väkivaltaisuutta, vihamielisyyttä tai syrjintää ja mikäli tekijän tarkoituksena on ollut tällaisen seurauksen aiheuttaminen.

”Vaatimuksella teon tosiasiallisesta vaarallisuudesta halutaan sulkea rangaistusvastuun ulkopuolelle teot, jotka eivät vähäisen haitallisuutensa vuoksi edellytä rikosoikeudellista seuraamusta. Esimerkkeinä tällaisista teoista mainitaan harkitsemattomat ja leikilliset huomautukset. Tahallisuusvaatimuksen tiukennuksella puolestaan pyritään turvaamaan normaali tiedonvälitys. Kansainvälisessä ihmisoikeuskäytännössä on jouduttu arvioimaan ilmaisunvapauden ja kansanryhmän suojaamisen välistä rajaa, ja ehdotuksessa esitetty mahdollisuus intressien välisestä ristiriidasta on todellinen.”

Mutta sitten valiokunta toteaakin näin: ”Valiokunnan käsityksen mukaan soveltamisedellytysten tiukennukset ovat kuitenkin liian pitkälle meneviä, sillä nykyisen säännöksen soveltamisessa ei ole ilmennyt tällaisia muutoksia puoltavia epäkohtia. Säännöksessä mainitut teot ovat sellaisenaan, ilman ehdotuksessa mainittuja seurauksia, niin haitallisia, että rikosoikeudellinen sanktiouhka on perusteltu. Viime kädessä tuomioistuinten on arvioitava, onko esimerkiksi tiedonvälityksessä tai taiteellisessa esityksessä syyllistytty rangaistavaan tekoon, ottaen huomioon erilaiset intressit ja niitä koskevat oikeusnormit.”

”Valiokunta ehdottaa sanojen ’aiheuttaakseen ryhmään kohdistuvaa väkivaltaisuutta, vihamielisyyttä tai syrjintää, ja teko on omiaan aiheuttamaan sanotunlaisen seurauksen’ poistamista. Lisäksi valiokunta ehdottaa enimmäisrangaistuksen säilyttämistä nykyisellään eli vankeutta enintään kaksi vuotta.”

Mutta tässä nähdään, millaisen virheen vuoden 94 valtiopäivät ovat tehneet, kun ovat aivan perustellusta hallituksen esityksestä poistaneet nämä tarkkarajaisemmat kriteerit.

Täällä puhuttiin perustuslaista ja sananvapaudesta, ja ne puheenvuorot olivat aivan oikeutettuja ja aivan perusteltuja. Tästä nykyisestä laista puuttuu lain tarkkarajaisuuden vaatimus. Se pykälä on siis aivan liian tulkinnanvarainen. Ja varsinkin rikoslaissa jopa korostetusti kansalaisten tulee tietää, mikä on sallittua ja mikä ei.

Näin ollen voin todeta, että aika ylpeänäkin puolustan täällä tänään sananvapautta kanssanne ja kannatan tätä edustaja Huhtasaaren lakiesitystä.

18.13 **Leena Meri ps:** Arvoisa puhemies! Ikäväkseni huomaan, kuinka vähän täällä on muita kuin perussuomalaisia. Kokoomuksen edustaja Heinonen on täällä. Ja se on mukavaa, että täällä on muitakin. Viime vuosina me olemme hyvin paljon puhuneet sananvapauden rajoista, siitä, mikä on vihapuhetta, ja siitä, mikä on kivapuhetta, ja nyt kun meillä olisi ollut mahdollisuus siitä keskustella näin yhdessä tässä, eikä aina sitten kinastella tuolla lehtien sivuilla pelkästään, niin harmillisesti nyt täällä kukaan ei ole paikalla — ei edes paheksumassa meitä, kuten yleensä, sekin olisi ollut jo ihan hyvä.

Tässä tuotiin esille hyviä mielipiteitä, enkä lähde niitä kaikkia toistamaan. Edustaja Huhtasaari hyvin rohkeasti on tuonut tämän esityksen. Varmasti tästä tulee keskustelua ja lähdetään siitä liikkeelle, haluavatko edustaja Huhtasaari ja perussuomalaiset nyt poistaa sen, ettei ihmisille saa sanoa aivan mitä tahansa. [Timo Heinonen: Näköjään!] — Ja siitähän ei ole kysymys, edustaja Heinonen. Jos tutustutte tähän lakiehdotukseen, ilmeisesti ette ole tutustunut, kun heti huudahditte sieltä, niin tässähän jää rangaistavaksi edelleen se, jos jotakin ryhmää uhataan rikollisella teolla tai yllytetään sellaiseen.

Lisäksihän rikoslakiin jää edelleen voimaan yksittäisten ihmisten kunnianloukkaus, laiton uhkaus ja tämäntyyppiset asiat. Tästä poistetaan juuri tämä ongelmatiikka siitä, että ihmiset eivät voi tietää enää, mikä saattaa hänet rikosoikeudelliseen vastuuseen ja mikä ei. Perustuslaissakin on — yksi meidän perustuslain kulmakivistä — rikosoikeudellinen laillisuusperiaate. Rikokseen saa syylliseksi tuomita vain semmoisesta teosta, joka on laissa

säädetty rangaistavaksi, ja — tässä edustaja Tavio puhui tarkkarajaisuudesta — sen täytyy olla myös ennakoitava.

Itse istun perustuslakivaliokunnassa, ja me hieromme siellä hyvinkin usein aivan yhtäkin sanaa, ja en minä ainakaan — itsekin juristina ja tuomioistuimessakin istuneena — tästä nyt ihan selkeätä kuvaa saa, niin kuin olemme oikeuskäytännöissä voineet havaita, että mikä on se rikosoikeudellisen vastuun raja milloinkin ja mikä ei.

Edustaja Immonen perussuomalaisista otti minusta hyvin tämän esille, että pitää aina jotenkin konkreettisesti pystyä havaitsemaan eli jos ei ole nopeusrajoituksia tiellä ja pitää arvailla, mikähän se nopeusrajoitus voisi olla, ja pitää katsella vähän maisemia, että kuinkas paljon täällä on ihmisiä ja taloja, niin lopputuloshan on se, että jos ei sitä tiedä, niin tekee niin, että lopettaa koko autolla ajamisen — kun ei voi olla ihan varma, niin parempi, kun minä kävelen jatkossa. Tässä on tarkoitus juuri se, että rangaistavaksi jää nimenomaan esimerkiksi väkivaltaan yllyttäminen.

Mutta jos katsoo esimerkiksi rikoslakia otsikkotasolla — jos katsotte, missä mikäkin on — niin tämä kiihottaminen kansanryhmää vastaan on luvussa ”Sotarikoksista ja rikoksista ihmisyyttä vastaan”. Jos minulle puhutaan sotarikoksista, minä ymmärrän sen niin, että on tehty jotain sellaista kuin että kymmeniätuhansia ihmisiä on ehkä tapettu, joukkoteloitettu. Ja sama on tässä rikoksissa ihmisyyttä vastaan. Nämähän ovat aivan järkyttäviä, mitä on vuosien varrella nähty kansainvälisesti. Ja tämä on tämmöisen pykälän alla. Ja sitten kun joku hyvinkin mielivaltaisesti tuolla on tuomittu, niin hän on lähes sotarikollinen. Voidaan miettiä sitten, onko tämä ollenkaan oikeasuhtaista. Sitten taas toisaalta, jos minä loukkaan yksittäistä henkilöä, jonka nimen minä mainitsen valheellisella tiedolla, niin se on sitten luvussa ”Yksityisyyden, rauhan ja kunnian loukkaamisesta”, ja minä kuitenkin nimeltä mainitsen jonkun ihmisen, joka voi joutua vaikka koko Suomen valtakunnan haukuttavaksi julkisessa mediassa, jos sattuu semmoisessa asemassa olemaan. Että ei tämä ole ollenkaan oikeasuhtaista. Ja nimenomaan minusta on äärimmäisen tärkeätä, että jokaisen täytyy voida tietää, onko hänen tekonsa sallittu vai kielletty, eikä niin, että hän joutuu sen koneiston kohteeksi, jossa se asia lähestulkoon arvotaan mielivaltaisesti.

Elikkä kannatan edustaja Huhtasaaren tekemää lakialoitetta.

18.17 **Sami Savio ps:** Arvoisa puhemies! Käsittelyssä on siis perussuomalaisten edustaja Huhtasaaren laatima lakialoite, jonka toteutuessa selkeytettäisiin sananvapautta koskevaa ja sitä rajoittavaa sääntelyä. Kuten edustaja Immonen täällä edellä puheenvuorossaan totesi, kuuluvat toimiva demokratia ja sananvapaus vahvasti yhteen. Tähän näkemykseen meidän perussuomalaisten on helppo yhtyä. Pian nähdään, miten esimerkiksi kokoomuksen edustaja Heinonen tähän asiaan suhtautuu. Hänellä on puheenvuorovaraus seuraavana.

Arvoisa puhemies! Rikoslain tämänhetkinen määritelmä kiihottamisesta kansanryhmää vastaan on aiheuttanut toisinaan tuomioistuimissa tulkintoja, joissa vähäinenkin arvostelu erilaisia ihmisryhmiä kohtaan on voitu katsoa rikoslain tarkoittamaksi kansanryhmää vastaan kiihottamiseksi, vaikka kritisoijan alkuperäinen tarkoitus on mitä ilmeisimmin ollut vain nostaa havaitsemiansa yhteiskunnallisia epäkohtia julkiseen keskusteluun. Näin on käynyt muun muassa tilanteissa, joissa on otettu kantaa esimerkiksi terroritekoihin tai seksuaali- ja väkivaltarikollisuuteen ja vaadittu tekojen juurisyihin puuttumista ja niiden ennaltaehkäisyä. Ongelmia on aiheuttanut varsinkin se, etteivät kiihottamisesta kansanryhmää vastaan tuomion saaneet läheskään kaikissa tapauksissa ole millään voineet ennakoida lain tämänhetkisestä sisällöstä tai sen perusteluista syyllistyvänsä rikokseen.

Arvoisa puhemies! Kyseessä on varsinkin periaatteellisesta mutta myös käytännön näkökulmasta hyvin suuri ongelma länsimaisessa oikeusvaltioperiaatteessa, ja siksi rikoslaki kaipaa ehdottomasti tämän kohdan osalta selkeyttämistä ja täsmentämistä. Muussa tapauksessa lainsäädännön erittäin tulkinnanvarainen nykytila voi johtaa tarpeettomaan itsesensuuriin, mikä on omiaan hidastamaan tai estämään yhteiskunnallisten epäkohtien korjaamista. Voimme joutua jopa palaamaan ajassa taaksepäin aina vuoteen 1984.

Edustaja Huhtasaaren lakialoitteessa tehty ehdotus uudeksi pykälämuotoiluksi on siksikin perusteltu, että jopa tilastollisten tosiasioiden esittäminen voidaan pahimmassa tapauksessa katsoa rikoslain alaiseksi rangaistavaksi teoksi, ellei rikoslakia tältä osin pikaisesti täsmennetä. Rikoslakia onkin syytä muuttaa siten, että tekijän tarkoituksen rikollisella teolla uhkaamisesta tai siihen yllyttämisestä on käytävä selvästi ilmi hänen käyttämästään ilmaisusta, ennen kuin hänet voidaan tuomita kiihottamisesta kansanryhmää vastaan. Tämä on myös edustaja Huhtasaaren laatiman, hyvin kannatettavan lakialoitteen olennainen sisältö.

Kannatan siis tätä edustaja Huhtasaaren tekemää lakialoitetta.

18.21 **Laura Huhtasaari ps:** Arvoisa puhemies! Minä haluan kiittää näistä loistavista puheenvuoroista, mitä perussuomalaiset täällä ovat käyttäneet.

Siis sananvapauden rajoittaminen ja totalitarismi kulkevat aina käsi kädessä. Suomen ja muun Länsi-Euroopan yhteiskuntapoliittiset ongelmat ja muut ongelmat eivät johdu liian vapaasta puheesta vaan harjoitetusta politiikasta ja niistä virheistä, joista kansalaiset tulevat oikeutetusti jopa vihaisiksi.

Tämä oikea syy tähän sananvapauden rajoittamiseen ei ole se, että halutaan estää vihapuhetta tai Venäjän informaatiovaikuttamista tai jotain muuta, vaan oikea syy on se, että ei ole argumentteja. Kun perussuomalaisten esittämiin näkemyksiin, epäkohtiin, ei löydy päteviä argumentteja, niin sitten otetaan tämmöinen vaihtoehtoinen keino, että ruvetaan rajoittamaan sitä puhetta niin, että ”meidän pitää saada vapautua teidän puheistanne, me emme halua kuulla sitä”, koska vallanpitäjät eivät koskaan ole pitäneet sananvapaudesta, koska silloin he joutuvat vastuuseen. He joutuvat vastaamaan, ja kansa huomaa, että heidän argumenttinsa eivät kestä päivänvaloa verrattuna esimerkiksi perussuomalaisten argumentteihin ja muihin kansallismielisten argumentteihin Euroopassa.

Siis Yhdysvalloissahan ei ole tällaista vihapuhelainsäädäntöä, mitä Eurooppa on itsesensuurin vuoksi kehittänyt. Yhdysvalloissa on edelleen sananvapaus toisella tasolla kuin meillä Euroopassa. Euroopassa ei tämä edes riitä, vaan kuten aikaisemmassa puheessani toin esille, sitä ollaan koko ajan rajoittamassa lisää. Oikeusvaltioperiaate sijaitsee ilmeisesti Brysselissä tai Strasbourgissa tai jossakin, josta sitten sanellaan, millaisia lakeja jäsenvaltioiden tulee säätää. Esimerkiksi, jos emme ole tarpeeksi kiristäneet vihapuhelainsäädäntöä, he voivat pidättää meidän omat rahamme. Tähän he pyrkivät. Kenellä on rahat, sillä on valta, ja lainsäädännöllä suitsitaan ihmisen oikeutta ilmaista mielipidettään.

Käykö edustaja Heinoselle, että meillä olisi samanlainen lainsäädäntö sananvapauden suhteen kuin Yhdysvalloissa? Huomaan, että edustaja Heinosen puheenvuoro on seuraavana, joten kysyn, sopiiko teille, että meillä olisi samanlainen sananvapauslainsäädäntö kuin Yhdysvalloissa, ja kysyn, ettekö te ole huolissanne ollenkaan siitä, että esimerkiksi uskonnot Suomessa eivät ole yhdenvertaisella tasolla. Minkä takia Jeesusta saa pilkata mutta Muhammedia ei? Minkä takia islam nauttii erityistä lainsuojaa mutta kristinusko ei? Kaik-

ki oikeusvaltio oikeasti lähtee yhdenvertaisuudesta. Näihin kysymyksiin ihan mielelläni haluaisin kuulla vastauksen.

18.24 **Timo Heinonen kok:** Arvoisa herra puhemies! Itse kannatan sananvapautta, ja mielipiteitä ei pidä suitsia. Mielestäni Suomessa toimitaan juuri tällä tavalla. Meillä on laaja sananvapaus ja mielipiteenvapaus, eikä Suomessa oppositiota tai kansaa yritetä hiljentää eikä vaientaa minkään lainsäädännön kautta. Näin Suomessa ei toimita.

Tämän lakialoitteen jälkeen, jota perussuomalaiset esittävät, panettelu ja solvaaminen sallittaisiin. Itse en kannata sitä, sillä tässä nykyisessä lainsäädännössä todetaan mielestäni ihan hyvin, että ”asettaa yleisön saataville tai muutoin yleisön keskuuteen levittää tai pitää yleisön saatavilla tiedon, mielipiteen tai muun viestin, jossa uhataan, panetellaan tai solvataan jotakin ryhmää rodun, ihonvärin, syntyperän, kansallisen tai etnisen alkuperän, uskonnon tai vakaumuksen, seksuaalisen suuntautumisen tai vammaisuuden perusteella taikka niihin rinnastettavalla muulla perusteella”. Itse olen sitä mieltä, että ei näillä perusteilla pidä ketään uhata, ei panetella eikä solvata.

En kannata tämäntyyppistä lakialoitetta, joka muuttaisi tätä aivan toimivaa käytäntöä, mikä on tällä hetkellä käytössä, eikä tämä nykyinen voimassa oleva lainsäädäntö myöskään ota kantaa siihen, mistä uskonnosta on kyse, vaan uskonto ja vakaumus, kaikki, ovat tässä samalla viivalla. Mielestäni meillä on hyvä ja toimiva lainsäädäntö ja jokaisella oikeus ilmaista mielipiteensä. Meillä on toimiva sananvapaus, mutta hyvät tavat kuuluvat myös sivistykseen, niin sydämen sivistykseen kuin muuhunkin, ja siihen ei kuulu uhkaaminen, mutta ei myöskään panettelu taikka solvaaminen, joita perussuomalaiset esittävät laista poistettaviksi.

18.26 **Jani Mäkelä ps:** Arvoisa puhemies! Edustaja Heinoselle sanoisin tiedoksi, että se, mikä on hyvä tapa, on aivan eri asia kuin se, mikä on rikoslain nojalla rangaistavaa — mitä kohtaan käytetään yhteiskunnan väkivaltamonopolia ja mitä kohtaan sitä yhteiskunnan väkivaltamonopolia ei käytetä, se on aivan eri asia kuin hyvä tapa. Edustaja Heinosen olisi kannattanut olla täällä kuuntelemassa tämä koko keskustelu [Timo Heinonen: Ei pystynyt!] eikä tulla tänne kesken kaiken esittämään keskeneräisiä mielipiteitään. Täällä käytiin juuri läpi ne epäkohdat, jotka liittyvät tähän panettelun ja solvaamisen käsitteeseen sekä myös siihen, minkä takia tällä hetkellä Suomen lainsäädäntö ei soveltamisen tasolla käytännössä kohtele samanarvoisesti kaikkia ryhmiä ja uskontokuntia.

Vielä muutama huomio muuhun keskusteluun.

Edustaja Tavion tarkennus lainsäädäntöprosessista vuodelta 94 oli mielenkiintoinen. Sen perusteella on valitettavan selvää, että epäilykseni lainsäädännön tahallisesta heikkoudesta oli perusteltu. Valiokunta todella tarkoitti säätää tämän nykyisen muotopuolen lain. Tässä tullaan siihen, mistä puhuin eilen, kun keskusteltiin seksuaalirikosten liian alhaisista tuomioista. Silloin esitin epäilyksen siitä, että yhteiskuntaamme on viime vuosikymmenet jäytänyt punavihreä mädätys, jolla oikeuslaitos on vieraannutettu kansan oikeustajusta. Juuri tässä on konkreettinen esimerkki siitä punavihreästä mädätyksestä, jolla tämä asia on saatu aikaan.

Edustaja Meri toi ansiokkaasti esiin epäsuhdan näiden rikosten luvuissa ja otsikoissa, niiden nimikkeiden tosiasiallisen sisällön kanssa. On lainsäädännön irvikuva, että rumat puheet Facebookissa ovat sotarikoksia tai rikoksia ihmisyyttä vastaan. Me kaikki ymmärrämme, että tässä ei ole mitään järkeä. Tehdään siis tämä muutos.

18.28 **Laura Huhtasaari ps:** Arvoisa puhemies! Perussuomalaiset, niin kuin puheessani otin esille, suhtautuvat ilmaisunvapauden kaventamiseen aina erityisellä varovaisuudella, koska ilman sananvapautta meillä ei oikeasti ole demokratiaa.

Mutta sellainen viestintä, jolla uhataan ihmisyksilön terveyttä tai vapautta tai panetellaan tavalla, joka täyttää kunnianloukkauksen tunnusmerkit — edustaja Heinonen, panetellaan tai solvataan tavalla, joka täyttää kunnianloukkauksen tunnusmerkit: me haluamme pitää tämän pykälän laissa. Me haluamme poistaa vain tämän mielivaltaisen pykälän, joka ei todellakaan, jos katsomme tuomioita, mitä on annettu, täytä yhdenvertaisuusperiaatetta. Tiedät kyllä, kuinka paljon esimerkiksi minua on pilkattu omasta vakaumuksestani, ja niin pitääkin saada arvostella ihmisten ideologiaa, vakaumusta, mutta pitäisi sitten saada arvostella myös islaminuskoisen eikä vain Huhtasaaren, joka on kristitty.

Ihmisoikeustuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan sananvapaus on demokraattisen yhteiskunnan keskeinen perusta. Ilman sananvapautta me emme kehity. Ilman sananvapautta meillä ei ole muitakaan vapauksia ja niitä voidaan pala palalta meiltä viedä pois. Sen takia sen puolustaminen on vapaassa yhteiskunnassa kaikkein tärkein asia.

Ihmisoikeussopimuksen 10 artiklan mukaan sanotaan, että sananvapaus ei koske pelkästään semmoisia tietoja ja ajatuksia, joihin, edustaja Heinonen, suhtaudutaan myötämielisesti tai joita pidetään vaarattomina tai yhdentekevinä vaan myös sellaisia, jotka loukkaavat, järkyttävät ja häiritsevät. Sananvapaus ei tarkoita kivapuhetta, sananvapaus tarkoittaa ilmaisun ja mielipiteen vapautta. Me haluamme järkeistää tämän pykälän, ja, kuten sanoin, Yhdysvalloissa ei ole tällaista pykälää. [Timo Heinonen: Olemme Suomessa!] Siellä sananvapaus on oikeasti... — Ei ole tällaista pykälää, mitä meillä Euroopassa on vihapuhelainsäädäntöä. Siellä on laiton uhkaus, siellä on kunnianloukkaus, siellä on väkivaltaan yllyttäminen, mutta tämmöistä niin sanottua tulkinnanvaraista ikävää mielipidettä asioista, joista konsensuspuolueet eivät halua puhuttavan, siellä ei ole.

18.30 **Olli Immonen ps:** Arvoisa puhemies! Kiitoksia hyvästä keskustelusta kaikille.

Haluaisin esittää edustaja Heinoselle muutaman kysymyksen: Mikä on siis mielestänne panettelevaa ja solvaavaa puhetta? Missä menee raja solvaavan ja ei-solvaavan, panettelevan ja ei-panettelevan puheen välillä? Minä en pysty tätä rajaa ainakaan itse määrittelemään. Täytyy muistaa myös se, että jos joku tällaisista puheista loukkaantuu, se on aina subjektiivinen kokemus. Joku voi loukkaantua, joku taas ei loukkaannu. Toinen kysymys on sitten se, missä mielestänne menee sallitun ja ei-sallitun puheen raja. Minä luulen, että kukaan tässä salissa ei pysty sitä rajaa osoittamaan. Miten tavan kansalainen pystyy tietämään, mitä saa sanoa, mitä ei saa sanoa? Ei meillä voi olla tällaista lainsäädäntöä, joka jättää asian näin tulkinnanvaraiseksi. — Kiitos.

18.32 **Ville Tavio ps:** Arvoisa puhemies! On tosi hienoa, että edustaja Heinonen on täällä puolustamassa nykykokoomuksen linjaa. [Naurua] Korostan kuitenkin, että tämähän ei ole ollut kokoomuksen linja silloin kun tämä laki säädettiin, tai ei ainakaan mitenkään kovin selkeästi. Vuonna 94, kun tämä nykyinen laki säädettiin, kokoomuksella oli toiseksi suurimman hallituspuolueen asema, sillä oli kuusi ministerinsalkkuakin silloin. Siitä sitten ollaan tultu tosiaan aika pitkälle. Olisi hauska tietää se tausta, mikä tosiaan johti siihen, että silloinen keskusta-kokoomushallitus yhtäkkiä myöntyikin punaopposition voimille ja muutti tätä pykälämuotoilua. Mutta ainakin vuonna 2013 oli kokoomuksessakin vielä jonkun verran järkeä ja päättelykykyä, sillä silloin kun kansanedustaja Susanna Koski oli Ko-

koomusnuorten puheenjohtaja, he esittivät tämän pykälän poistoa. Eli sinänsä varmasti on vielä kokoomuskonservatiivejakin, jotka tätä asiaa pohtivat, ja sen takia tätä keskustelua kyllä tarvitaan. Ja vaikka nyt täällä on paikalla vain edustaja Heinonen puoltamassa tätä nykykokoomuksen linjaa, toivoisin kyllä, että tämä keskustelu jatkuisi.

18.33 **Laura Huhtasaari ps:** Arvoisa puhemies! Nyt on tärkeää, että tämä tulee kansalaisille kerralla selväksi, että se on perussuomalaiset vastaan muut. Se on monessa asiassa näin. Perussuomalaiset ainoana puolustaa Suomen itsemääräämisoikeutta, suoraa demokratiaa, kansan kuuntelua, sananvapautta, vapautta, itsenäisten valtioiden Eurooppaa. Muut puolueet ovat jo alistuneet EU:n federalismille ja ovat sitten sitä mieltä, mitä EU päättää. He kysyvät EU:lta, mitä mieltä meidän pitää olla. He ovat innoissaan antamassa lisää rahaa EU:lle ja sanovat vain, että eurokin on fantastista. On erittäin surullista, että kokoomuspuolue — koti, uskonto ja isänmaa — mitä minäkin nuorempana arvostin, on tässä jamassa tai ylipäätään kaikki muut eduskuntapuolueet täällä ovat tässä jamassa. Minun isovanhempani eivät puolustaneet Suomen itsenäisyyttä ja vapautta sen takia, että me tulevat sukupolvet sitten täällä viduviduvei antaisimme tämän vapauden, päätösvallan ja kaiken pois. Mutta perussuomalaiset eivät luovuta. Perussuomalaiset aikovat jatkossakin puolustaa isänmaataan, vapautta ja sananvapautta.

Meidän politiikan suunnittelijamme Riikka Purra kirjoitti Twitterissä, kun kokoomus ja demarit ovat nyt sitten ilmoittaneet, että he eivät ota perussuomalaisia mukaan kiihdyttämään maahanmuuttoa, vaihtamaan väestöä ja kumartamaan Brysseliä, ja se aika selkeästi kertoi, mitä kokoomus ja demarit ajavat. Meillä on tosiaan kaksipuoluejärjestelmä Suomessa, perussuomalaiset vastaan muut.

Mutta minä uskon, että järki voittaa lopussa. Sen on pakko voittaa. Perussuomalaiset tuovat isänmaallisen tuulen myös Suomeen. Onneksi se on Euroopassa jo lähtenyt. Sitä ennen tapahtuu vielä paljon kurjuutta, koska muutos ei tapahdu yhtäkkiä, mutta me tuomme tämän uuden normaalin, mikä tarkoittaa sananvapautta.

18.35 **Timo Heinonen kok:** Arvoisa herra puhemies! Jäin miettimään, mitenköhän olen onnistunut kirjoittamaan elämäni aikana satoja mielipidekirjoituksia, olen onnistunut kirjoittamaan tuhansia Twitter-viestejä, onnistunut kirjoittamaan tuhansia sosiaalisen median päivityksiä, osallistumaan tuhansia kertoja mielipidekeskusteluihin, olen asioista eri mieltä, olen joskus toisten kanssa samaa mieltä, ja niin pois päin — enkä ole törmännyt kertaakaan siihen ongelmaan, että en olisi pystynyt mielipidettäni tässä maassa kertomaan. Ja olen muuten pitänyt myös tuhansia puheita, mielipidepuheita, joissa olen saanut vapaassa Suomessa kertoa vapaasti oman mielipiteeni asioista. Ei minua ole kertaakaan vielä tultu syyttämään rikoslain 11 luvun 10 §:n mukaan kiihottamisesta kansanryhmää vastaan, kun minun ei ole tarvinnut uhata ketään, minun ei ole tarvinnut panetella ketään, minun ei ole tarvinnut solvata ketään — ei minkään syyn takia, mutta ei myöskään rodun, ihonvärin, syntyperän, kansallisen tai etnisen alkuperän, ei uskonnon tai vakaumuksen, ei seksuaalisen suuntautumisen tai vammaisuuden perusteella. Olen pystynyt myös näistä asioista keskustelemaan asiallisesti, niin kuin suomalainen sananvapaus meille jokaiselle mahdollisuuden antaa. Meillä on hieno, toimiva sananvapaus, jota kaikki saavat käyttää.

18.37 **Laura Huhtasaari ps:** Arvoisa puhemies! Tämä kiihottaminen kansanryhmää vastaan -pykälä on tarkoituksella niin tulkinnanvarainen, että sitten, kun syyllinen on löydet-

ty, syykin saadaan aikaiseksi. Facebookissa jatkuvasti bannataan, ja kuten jo otin esille, jotkut EU-maat, kuten Saksa ja Ranska, ovat kiristäneet näitä sosiaalisia medioita säätämällä lakeja, että niille tulee ankaria uhkasakkoja, mikäli siellä ollaan väärää mieltä. Jos edustaja Heinonen on aina oikeaa mieltä, niin eihän sananvapauden rajoittaminen vielä sinua koske. [Timo Heinonen: Ei! En niin sanonut!]

Esimerkiksi meidän Perussuomalaisten Nuorten puheenjohtaja, Samuli Voutila, kirjoitti Facebookiin, että mies ei voi synnyttää. Oli se nyt totta tai ei, niin ei siitä pidä tulla bannia, ei siitä pidä kenenkään mielipidettä rajoittaa, [Timo Heinonen: Tuomittiinko hänet?] koska ennen muinoin sananvapaus tarkoitti myös sitä, että sinä sait olla väärässä, ja meidän pitää jatkossakin saada olla väärässä. Kuten sanoin, Saksassa, edustaja Heinonen, on jo laadittu sellainen laki, joka määrää uhkasakot sosiaalisen median alustoille, jos ne eivät poista sieltä vääriä mielipiteitä. Tämä on jo johtanut esimerkiksi siihen, että parodiatilejä on poistettu. Ja niin kuin sanoin, on ihan hienoa, että edustaja Heinonen ei halua loukata tai järkyttää, mutta ihmisoikeustuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan sananvapaus tarkoittaa myös sellaisia asioita, jotka loukkaavat, järkyttävät ja häiritsevät. Meillä sananvapauteen ei kuulu vain kiva puhe, muuten meillä ei ole sananvapautta.

18.39 **Ville Tavio ps:** Arvoisa puhemies! Olen siinä mielessä edustaja Heinosen äskeisen puheenvuoron kanssa hyvinkin samaa mieltä, että itsekin olen pystynyt kirjoittamaan mielipidekirjoituksia, kirjoittamaan somessa eikä minulle ole siitä koitunut tällaista seuraamusta. Mutta, edustaja Heinonen, kun tekin olette aktiivisesti tuolla kentällä ja Twitterissä ja somessa ja seuraatte sitä ajankuvaa ja maailmaa siellä, niin tämä vihapuhe-termi on tullut teille varmaan hyvin tutuksi. Se vihapuhe-termi kuitenkin liittyy ja juontuu hyvin läheisesti tällaiseen kriminalisointiin kuin kiihottaminen kansanryhmää vastaan. Koska sitä vihapuhetta ei ole kriminalisoitu — oletettavasti tekään ette ole siitä mitään aloitetta täällä tekemässä, ja teidän, Sipilän hallitus ei ole tehnyt siitä mitään rikoslakikriminalisointia — tällaiset tilanteet ovat johtaneet siihen, että hyvin pitkälti ollaan tämän kyseisen kiihottaminen kansanryhmää vastaan -pykälän varassa. Ja kuitenkin tuota vihapuhesensuuria on alettu harjoittaa koko ajan vain tiukemmin, mikä on näkynyt nimenomaan siinä, että Facebookissa ihmisiä bannataan, koska he kirjoittavat väärällä tavalla. Eikä heidän mielipiteensä siellä välttämättä ole mitenkään väärä, se voi olla hyvin karu, karski tai töykeä, loukkaava, mutta sananvapauteen kuuluu se, että kun debatoidaan, kun kerrotaan omia mielipiteitä, niin siihen kuuluu se mahdollisuus, että siinä voi loukkaantua toden teolla. Täällä eduskunnassakin keskusteluissa aina välillä joku loukkaantuu, ja ei sille mitään voi, ja se on ihan normaalia se.

Ongelma tässä kiihottamisessa kansanryhmää vastaan on juuri se, kun se ei ole tarkkarajainen. Silloin jos joku rikoslaki, joka liittyy sananvapauteen, jossa on sananvapauden rajoitus, ei ole tarkkarajainen, niin vaikka te, edustaja Heinonen, olette tähän asti voinut käydä tuota keskustelua ilman, että olette tullut siitä tuomiolle, niin tällaisen lain olemassaolo valitettavasti mahdollistaa sen, että seuraavaksi voi käydä niin, että te olettekin se, joka joutuu tuomiolle, että te olette seuraava. [Timo Heinosen välihuuto] Totta kai te olette seuraava, jos sellainen laki säädetään, että se on tulkinnanvarainen ja se on aivan ajan hengestä kiinni, miten sitä rikoslakia tulkitaan, kun me emme täällä oikeasti, oikeusoppineetkaan, tiedä, miten sitä tulkitaan. On keissejä, jotka muuttuvat hovioikeudesta korkeimpaan oikeuteen. Se on kansalaiselle kohtuuttoman vaikeaa, kun he eivät tiedä, missä ne lain rajat ovat. Vaikka se aina tulee sieltä, ihan niin kuin normaalissa herjaamislainsäädännössäkin

ennen vanhaan. Mutta kun tämän lain rajaa on vaikea nähdä ja se liikkuu nyt niin ajassa, niin muistakaa nyt se, että te olette ehkä seuraava.

18.42 **Olli Immonen ps:** Arvoisa puhemies! On tietysti äärimmäisen hienoa, että edustaja Heinonen ei ole koskaan joutunut tällaisen sensuurin kohteeksi. Sehän kertoo siitä, että te olette ollut selvästikin oikeaa mieltä asioista. [Timo Heinonen: Mikä on sensuuria?] Mutta kaikilla tietenkään tämä tilanne ei ole sama.

Kaikki kansalaiset eivät ole poliitikkoja, jotka ovat näiden puolueiden broileritehtailla opetelleet tämän nykyisen poliittisesti korrektin jargonin. Ei tavan kansalainen pysty tekemään sitä arviota, että mitä saa sanoa, mitä ei saa sanoa, missä kulkee sallitun ja ei-sallitun puheen raja. Siitä voisi vielä yhdeksi esimerkiksi nostaa perussuomalaisten nykyisen puheenjohtajan. Hänhän sai tuomioita sananvapausrikoksista, kun hän lausui julkisesti tosiasioita. Tämä on aivan käsittämätön tilanne Suomessa tällä hetkellä, ja tämä on vain yksi esimerkki siitä, että tällainen lainsäädäntö pitää saada kuntoon. Kyllä totuus pitää pystyä sanomaan ääneen, sanoipa sen sitten poliittisesti korrektisti tai vähän provosoiden, mutta totuus pitää aina saada sanoa ääneen. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Arvoisat edustajat! Se, mistä tehtaasta itse kukin meistä on tänne tullut, on minusta kansan valinta, eikä ole kovin korrektia tässä salissa käydä arvioimaan tai kyseenalaistamaan sitä, mikä on se henkilön tausta, josta hänet tänne valintaan. Meillä jokaisella on oma taustamme, mistä meidät on tänne valittu. Älköön se olko kenenkään yksittäisen edustajan kyseenalaistamisen aihe. — Edustaja Heinonen, teillä on puheenvuoro.

18.44 **Timo Heinonen kok:** Arvoisa puhemies! Itse olen yrittänyt tässä puolustaa suomalaista sananvapautta ja mielipiteenvapautta. Jos bannilla tarkoitetaan sitä, että esimerkiksi sosiaalisessa mediassa joku estää toisen, niin en kyllä löydä minkäänlaista yhteyttä siihen enkä sitä ole kyllä millään tavalla ymmärtänyt, että silloin olisi rikkonut rikoslain 11 luvun 10 §:ää.

Varmasti jokainen toimii tällaisissa kanavissa haluamallaan tavalla, mutta ei minulla ole kyllä, edustaja Tavio, vaaraa. Voin joutua oikeuteen, te voitte tehdä minusta esimerkiksi rikosilmoituksen, minun mielipidekirjoituksestani, mutta olen varma, että minua ei tulla tuomitsemaan tämän lainsäädännön pohjalta kirjoituksistani, sillä en tule koskaan uhkaamaan, panettelemaan, en solvaamaan mitään ryhmää rodun, ihonvärin, syntyperän, kansallisen tai etnisen alkuperän, uskonnon tai vakaumuksen, seksuaalisen suuntautumisen tai vammaisuuden perusteella. Ei minulla ole pelkoa, niin kuin ei valtaosalla suomalaisistakaan, sillä he tietävät, miten asiallisesti käyttäydytään, miten näistäkin asioista voi olla eri mieltä, voi kirjoittaa ja kuitenkin olla uhkaamatta, panettelematta tai solvaamatta.

18.46 **Ville Tavio ps:** Arvoisa puhemies! Niin, siinä uskossa on hyvä elää, että tuollainen epätarkka kriminalisointi, mikä rajoittaa sananvapautta, ei minuun osuisi, tai kehenkään meistä, kunnes sitten niin käy.

Tuo täällä jo esiin nostettu nykyisen perussuomalaisten puheenjohtaja Halla-ahon aikanaan saama tuomio oli niin rajatapauksen kaltainen mielestäni, että sitä on yhä tänä päivänäkin hankala ymmärtää, millä tavalla tuossa Halla-ahon blogitekstissä sitten solvattiin

laittomalla tavalla. Eli käytännössä kaikkien, jotka tätä asiaa, tätä pykälää ja tätä ajatusta, pohtivat tässä, on syytä kyllä käydä läpi tarkkaan tuo Halla-ahon tapaus.

Ongelmallisena tässä kiihottamisessa kansanryhmää vastaan pidän osaltaan myös sitä, että vaikka kannatan tietyntasoisia vähemmistön suojakeinoja, niin tämä kansanryhmä, joka tässä mainitaan, käytännössä on aina se vähemmistöryhmä. Näin on käytännössä ollut. Oikeuskäytännön mukaankaan tässä ei ole annettu suomalaisten kansanryhmälle tätä oikeutta.

Mutta perussuomalaiset ovat usein nostaneet esiin sen, että me olemme hyvin pieni vähemmistökansa maapallolla, vain 5—6 miljoonan ihmisen pieni kansa, kun sen sijaan vaikka Irakissa yksistään on, sanotaan, satoja miljoonia ihmisiä, kansalaisia, ja tämä epäsuhta on ilmeinen siinä, että tämä on pykälä ja kriminalisointi, joka suojaa kuitenkin sitten taas täällä vaikkapa irakilaisia, mutta tämä pykälä ei suojaa suomalaisia, ja siinä mielessä tässä on mielestäni myös suuri epäsuhta.

18.48 **Jani Mäkelä ps:** Arvoisa puhemies! Vielä kommentti tähän keskusteluun, jota nyt on käyty sosiaalisen median itserajoituksista ja sisäisestä sensuurista.

Eli tämä keskusteluhan on nyt hieman laajentunut siitä, mikä on tämän lakialoitteen ulottuvuus, eli eihän näissä sosiaalisen median jakamissa kielloissa eri käyttäjätileille ole kysymys rikosoikeudellisesta vastuusta tai kiihottamisesta kansanryhmää vastaan, vaan siitä, että sosiaalinen media sensuroi itseään näiden uhkasakkojen ja vihapuhesanktioiden pelossa.

Tällainen lainsäädäntö on tällä hetkellä olemassa ulkomailla. Sitä Suomessa ei varsinaisesti ole olemassa, mutta esimerkiksi tasavallan presidentti on jossain vaiheessa muistini mukaan väläyttänyt, että tällaista voitaisiin harkita Suomeenkin, eli ei sen uhka meillä suinkaan pois ole.

Kyse on kuitenkin laajemmasta viitekehyksestä tällä hetkellä ja siitä, mitä Euroopassa tapahtuu, mutta me tiedämme sen, että ne ilmiöt, mitä Euroopassa on, tulevat ennemmin tai myöhemmin todennäköisesti myöskin Suomeen, eli tällaisestakin lainsäädännöstä varmaan täällä käydään keskustelemaan. Mutta se ei ole tämän lakialoitteen keskeinen pointti mielestäni.

Taas sitten tämä mainittu Halla-ahon blogiteksti: oman näkemykseni mukaan siinä tuomiossa oli enemmänkin kysymys syyttäjäviranomaisen näpäytyksestä poliitikkoa kohtaan, kun kyseistä syyttäjäviranomaista haastettiin älyllisellä tasolla.

18.50 **Laura Huhtasaari ps:** Arvoisa puhemies! Kuten tästä keskustelusta tulee esille, oikeasti ei edustaja Heinonen halua ymmärtää, mistä tässä on kysymys. Tämä on ihan oikeasti päivänselvä asia. Tätä tulkinnanvaraisuutta tullaan käyttämään poliittisena lyömäaseena ja poliittisia vastustajia kohtaan, jotta heitä saadaan vaiennettua ja heistä tehtyä niin sanottuja rikollisia. Lehdissä usein on myös juttua siitä, että on joku tietty porukka, jolla on paljon rikoksia. Sitten kun katsoo, mikä se rikos on, niin siellä ovat sormet olleet taas näppäimistöllä, on kirjoitettu ikäviä juttuja, ja niistä epäillään kiihottamisesta yhtä sun toista kohtaan.

Mutta tämä hurskastelu saisi pikkuhiljaa loppua. Edustaja Heinonen korosti, että hän ei panettele eikä solvaa eikä ilmeisesti syrji eikä eristäkään esimerkiksi poliittisen mielipiteen takia. Perussuomalaiset on Suomessa. Meitä panetellaan koko ajan, meitä solvataan koko ajan. Meitä halutaan eristää, meitä halutaan syrjiä, ja annetaan lupa meihin kohdistaa

vihapuhetta. Eli meitä syytetään asiasta, mitä meihin kohdistetaan, ja sitten vielä heillä on lainsäädäntö tässä takana, kun perussuomalaisilla on poliittinen mielipide. Tämä on nimenomaan poliittinen mielipide, mitä me ajamme, ja lainsäädännöllä halutaan estää keskustelu.

Kuten sanoin, oikea syy on se, että kun argumenteilla ei pärjää, niin pitää saada vaikka lainsäädännön keinoin keskustelu vaiennettua.

18.51 **Ville Tavio ps:** Arvoisa puhemies! Korjaan: aikaisemmassa puheenvuorossani tarkoitukseni oli sanoa, että Lähi-idän alueella on satoja miljoonia ihmisiä. Irakissa itsessään on siis 37 miljoonaa kansalaista.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin lakivaliokuntaan.